

Toplum ve Sosyal Hizmet

ISSN: 2147-3374 / E-ISSN: 2602-280X

Araştırma Makalesi / Research Article

Üniversite Öğrencilerinde Aile Aidiyeti ile Aile İçi Şiddet Tutumu İlişkisinin Değerlendirilmesi

Evaluation of the Relationship of Family Belonging and Domestic Violence Attitude of University Students

Ramazan KIRIÇ¹, Mehmet Akif ERİŞEN², Emel FİLİZ³, Fatma ÇİFTÇİ KIRIÇ⁴

¹ Arş. Gör. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü,
ramazan46k@gmail.com
ORCID: 0000-0002-8032-1116

² Arş. Gör., Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü,
m.erisen1992@gmail.com
ORCID: 0000-0003-2490-391X

³ Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü,
efiliz2@hotmail.com
ORCID: 0000-0003-1040-7843

⁴ Arş. Gör., Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü,
ciftcifatma50@gmail.com
ORCID: 0000-0001-5996-9068

Başvuru: 21.10.2020
Kabul: 03.12.2020

Atıf:
Kıraç, R., Erişen, M.A., Filiz, E. ve Çiftçi-Kıraç, F. (2021). Üniversite öğrencilerinde aile aidiyeti ile aile içi şiddet tutumu ilişkisinin değerlendirilmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 32(1), 79-95. DOI: 10.33417/tsh.814511

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin aile aidiyeti ile aile içi şiddet tutumu arasındaki ilişkinin değerlendirilmesidir. Ayrıca araştırmada katılımcıların demografik özelliklerine göre aile aidiyeti ve aile içi şiddet tutumu düzeyleri de incelenmiştir. Nicel araştırma deseni kullanılarak yapılan çalışmada tanımlayıcı nitelikte bulgulara yer verilmiştir. Araştırmanın evreni Selçuk Üniversitesi'nde eğitim gören 40.143 lisans öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmada kolayda örneklem yöntemi kullanılarak 926 kişi örnekleme dâhil edilmiştir. Araştırmada Aile Aidiyeti Ölçeği ve Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre kadın öğrencilerin aile aidiyetleri daha yüksek aile içi şiddet tutumları daha düşüktür. Aile içi şiddete maruz kalanların, aile aidiyeti daha düşük ve aile içi şiddet tutum düzeyleri daha yüksektir. Aile içi demokratik davranış sergilemenin aile aidiyetini daha olumlu etkilemektedir. Katılımcıların ailelerinin aylık gelirleri aile aidiyetini etkilememekte ve aile içi şiddet tutumunu azaltmaktadır. Kardeş sayısının artması aile aidiyetini düşürmekte ve aile içi şiddet tutumunu artırmaktadır. Öğrencilerin genel akademik not ortalamaları arttıkça aile aidiyet düzeyleri artmakta ve aile içi şiddet tutumları azalmaktadır. Genel sonuca bakıldığında katılımcıların aile aidiyetleri arttıkça aile içi şiddet tutumları azalmaktadır. Araştırma bulgularından aile içi şiddetin önüne geçebilmek için aile aidiyetini artırabilmek adına, toplumsal boyutta aile içi iletişimin ve etkileşimin artırılması, yapılacak diğer farkındalık çalışmaları ile ailenin güçlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: *Aile Aidiyeti, Aile İçi Şiddet, Üniversite Öğrencileri*

ABSTRACT

The aim of this study is to evaluate the relationship between university students' family belonging and domestic violence attitude. In addition, the level of family belonging and domestic violence attitude was analyzed according to the demographic characteristics of the participants. Descriptive findings were included in the study, which was conducted using a quantitative research design. The universe of the research consists of 40,143 undergraduate students studying at Selçuk University. Easy sampling method was used in the study and 926 people were included in the sample. The Family Belonging Scale and the Attitude Towards Domestic Violence Scale were used in the study. According to the results of the study, female students have higher family affiliation and lower domestic violence attitudes.

Those who have been subjected to domestic violence have lower family affiliation and higher domestic violence attitude levels. Democratic behavior within the family affects family belonging more positively. The monthly income of the families of the participants does not affect family belonging and decreases the domestic violence attitude. The increase in the number of siblings decreases family belonging and increases the attitude towards domestic violence. As the general academic grade mean score of the students increases, their level of family belonging increases and attitudes towards domestic violence decrease. Based on the findings of the research, it is thought that in order to prevent domestic violence and in order to increase family belonging, it is necessary to increase communication and interaction in the social dimension and to strengthen the family with other awareness activities. As a result of this study it can be concluded that communication and interaction within the family should be increased and the family should be strengthened with awareness activities in order to prevent domestic violence and increase family belonging.

Keywords: *Family Belonging, Domestic Violence, University Students*

GİRİŞ

Kelime anlamı ilişkinlik, mensubiyet, ait olma hali olan aidiyet, asıl olarak ilişkilendirme ile anlaşılabilir bir kavramdır (Alptekin, 2011). İlişkinlik yani ihtiyaçlar hiyerarşisinde bir basamak olan aidiyet, insanın olumlu bir kimlik algısı oluşturabilmesi için kendini bir topluma, bir zümreye, bir olay ya da olguyla bir gruba ilişkilendirmesiyle gerçekleşir (Aydın, 2016) Aidiyet kişinin içinde bulunduğu organizasyon ve çevreye karşı kendisini duygusal, normatif ve bireysel çıkarlar açısından organizasyona ait hissetmesidir (Dere & Kılıç, 2016). Hagerty, Lynch-Sauer, Patusky, Bouwsema, and Collier (1992) aidiyet duygusunu bireyin benliği ile uyumlu olan bir çevrede kendisinin değerli veya önemli olduğuna yönelik yaşantısı olarak tanımlamışlardır.

İnsanın doğumundan itibaren süre gelen bakım ihtiyacı, ailenin devamını ve önemini sürekli canlı tutmaktadır. Aile üyeleri arasındaki bağ ve aidiyet duygusu, bireylerin birçok sorun ile başa çıkmasına yardımcı olur ve bireyin sorunlara karşı mücadele etme yeteneğini güçlendirir (Mavili, Kesen, & Daşbaşı, 2014). Aileden destek gören bireyler öz güveni daha yüksek olur ve karşılaştıkları sorunlara çözüm arama noktasında daha yaratıcı bir davranış sergilerler. Fakat ailenin yapısal ve işlevsel olarak farklılık göstermesi bireye olan desteği etkilemektedir. Toplumsal yapının temelini oluşturan aile kurumu, çağımızda yapısal ve işlevsel olarak büyük değişime uğramaktadır (Aslan, 2002). Aile bireyleri arasında sevgi ve saygıya dayalı kurulacak bağların; değerlerine bağlı ve kişilikli çocukların yetiştirilmesi, toplumun da sağlam temellere oturmasına katkı sağlayacaktır (Elmas, 2017). Aile; inançların, ahlaki davranışların, yardımlaşma ve paylaşma kültürünün öğrenildiği yerdir. Genel olarak aile nüfusu yenileme, çocukları sosyalleştirme, milli kültürü taşıma, psikolojik, biyolojik ve ekonomik tatmin işlevlerinin yerine getirildiği bir kurumdur (Aydın, 2000) aidiyeti anlaşılma, birbirine ilgi gösterme ve birlikte eğlenme duyguları duygularını kapsar (Leake, 2007). Aile aidiyeti, aile içindeki belirli ilişkilerden ziyade, bütün aileyi ifade eden aile düzeyinde veya bütünsel bir yapıdır.

Aile aidiyetini baltalayan bir kavram olan aile içi şiddet ise bireyin çocuklarına, eşine, kardeşlerine, ana-babasına ve akrabalarına uyguladığı saldırgan davranışların bütünüdür. Dünya üzerinde dört aileden biri aile içi şiddete maruz kalmaktadır. Aile içi şiddet, coğrafi sınırlar, ekonomik gelişme ve eğitim düzeyi ne olursa olsun, dünya çapında önemli bir halk sağlığı sorunudur (Atteraya, Gnawali, & Song, 2015; Barnawi, 2017). Şiddet ister az gelişmiş, isterse gelişmiş ülkelerde olsun her toplumda varlığını sürdürmektedir ve gündelik yaşamın bir parçası haline gelmiştir. Bir sorun çözme aracı olarak düşünülmektedir. Her toplumda ve yapıda farklı şekillerde kendini gösteren şiddet, şiddete uğrayanın yanında toplumu da olumsuz yönde etkilediği görülmektedir (Bilican Gökkaya, 2011; Özberk & Ertekin, 2010). Aile içi şiddet genellikle erkek tarafından yapılır, mağdurlar genellikle kadınlardır (Atteraya vd., 2015; Barnawi, 2017). Aile içi şiddeti etkileyen birçok faktör vardır. Erkek cinsiyet, düşük öğrenim düzeyi, saldırgan ve kıskanç kişilik yapısı, sigara gibi bir alışkanlığı olmak ve psikiyatrik hastalıklar şiddetin ortaya çıkmasında etkili faktörlerdir (Karaoğlu, Çivi, Kutlu, & Marakoğlu, 2006).. Aile bireyelerine yönelik şiddet, fiziksel yaralanma, zihinsel sağlık ve yaşam

kalitesi, kronik ağrı, sakatlık, intihar girişimi, uyuşturucu ve alkol kullanımı, depresyon, sosyal izolasyon gibi pek çok soruna neden olur. Aile içi şiddet mağduru olmak, sağlık hizmetlerinden yararlanma oranını arttırmakta ve aile üyelerinin akıl sağlığını da etkilemektedir (Alhabib, Nur, & Jones, 2010; Güleç Öyekçin, Yetim, & Şahin, 2012). Toplumun temeli olan ailenin bireylerinin birbirini tanımaları, anlamaya çalışmalar, empati kurarak iletişimde bulunmaları sonucunda mutlu ve sağlıklı aileden ve toplumdan bahsedilebilir. İletişimin ve ilişkilerin iyi olduğu ailede şiddetin olmayacağı vurgulanmaktadır (Arslan, 2013).

Aile içerisindeki iletişimin ve ilişkilerin iyi olduğu ailede şiddetin olmayacağı vurgusundan hareketle bu araştırmada aile aidiyeti ile aile içi şiddet tutumu arasındaki ilişkinin araştırılması amaçlanmıştır. TÜİK verileri incelendiğinde 2019 itibariyle ortalama ilk evlenme yaşının erkeklerde 27,9 iken kadınlarda 25,0 olduğu belirtilmiştir (TÜİK, 2019). Buna göre ülkemizde evlilik çağına bireylerin üniversite döneminden sonrasına tekabül ettiği söylenebilecektir. Bu sebeple toplumdaki aile kurmaya aday sayılabilecek bu kesimin, aile içi şiddet tutumlarının toplumun yapı taşı olan aile kavramının devamlılığı açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca ülkemizde özellikle üniversite çağındaki çoğu öğrenci ilk defa ailelerinin yanından ayrılarak kendi başına hayatla mücadele etmek durumunda kalmaktadır. Ailesinden ilk defa ayrı kalacak olan bu bireylerin aile aidiyetinin oturmuş olması onların gelecekteki aile yaşantısı için önemli olarak görülmektedir. Öyle ki üniversite döneminden sonra aile kurma adayı olan bu bireylerde aile aidiyetinin oluşmuş olmasının gelecekte kendi kuracağı ailedeki aidiyetin oluşumu için de önemli bir adım olduğu düşünülmektedir.

Literatürde aidiyet ve aile içi şiddet ile ilgili birçok çalışma bulunmaktadır. Bununla birlikte aidiyet ile ilgili çalışmaların farklı örneklemeler üzerinde cinsiyet algısı (Ataman & Okanlı, 2019), toplumsal dışlanma (Aydın, 2016), sosyal destek algısı (Bardakçı, 2019), çatışma yönetimi (Dere ve Kılıç, 2016), yaşam doyumu (Günel & Daşbaşı, 2019), duygu düzenlemede öz yeterlik algısı (2018), duygu stilleri (Karip, Kesen & Daşbaşı, 2020), özgeci davranışlar (Özdemir, Daşbaşı & Kesen, 2020), spor ve çeşitli değişkenler (Saki, 2018), akademik başarı (Yusufoğlu & Cerev, 2019) gibi kavramlar açısından ve akıl sağlığı (Hagerty, Lynch-Sauer, Patusky, Bouwsema & Collier, 1992), toplumsal aidiyet (Alptekin, 2011) gibi farklı kavramlar çerçevesinde ele alındığı görülmüştür. Şiddet kavramının ise genel anlamda kadına yönelik şiddet (Alhabib, Nur & Jones, 2010; Atteraya, Gnawali & Song, 2015; Barnawi, 2017; Bilican Gökkaya, 2011; Fonagy, 1999; Guler, Tel & Tuncay, 2005; Güleç Öyekçin, Yetim & Şahin, 2012; Kanbay, Işık, Yavuzaslan & Keleş, 2012; Kaplan, Akalın, Pınar & Yılmaz, 2014; Özberk & Ertekin, 2010; Kalaycı Kırılıoğlu, Akarçay & Kırılıoğlu 2016) bağlamında ele alındığı dikkat çekmiştir. Yine buna ek olarak şiddet kavramının farklı örneklemeler üzerinde çocuğa yönelik şiddet (Yılmaz Özkan, 2008; Babahanoğlu & Özdemir, 2016), akademik başarı (Yıldırım & Kızmaz, 2019; Toygar, Kırılıoğlu & Kara, 2020), ihmal ve istismar (Kurt, Donmez, Eren, Balcı & Günay, 2017; Tekgöz Obuz, 2019) gibi kavramlar açısından ele alındığı da görülmüştür. Bu araştırmada ise üniversite öğrencilerinde aile aidiyeti ile aile içi şiddet tutumu arasındaki ilişki

incelenmesinin konuya farklı bir bakış açısı getireceği ve literatüre bu anlamda katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Bu bağlamda çalışmaya ait araştırma soruları şu şekilde düzenlenmiştir:

- Üniversite öğrencilerinin aile aidiyetleri ve aile içi şiddet tutumları cinsiyet, daha önce şiddete şahit olma durumu, not ortalaması, ailenin tavrı ve gelir durumu değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?
- Üniversite öğrencilerinin aile aidiyetleri ile aile içi şiddet tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmada nicel araştırma deseni kullanılarak, tanımlayıcı bulgulara yer verilmiştir. Nicel araştırma, nicel verilerin toplanması ve toplanan verilerin analizini gerektiren çalışmalardır. Tanımlayıcı araştırmaların en belirleyici özelliği ise araştırma sonuçlarının bir durumu tanımlaması, ancak bu durumu açıklamak üzere karşılaştırmalar yapmıyor olmasıdır (Büyüköztürk, Kılıç Çakma, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2013).

Çalışma Grubu

Araştırmanın evreni 2018-2019 akademik yılı içerisinde Selçuk Üniversitesi'nde eğitim gören 40.143 lisans öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmada örneklem büyüklüğünün belirlenebilmesi için Coşkun, Altunışık, Bayraktaroğlu ve Yıldırım (2017) tarafından oluşturulan belirli evrenler için kabul edilebilir örneklem büyüklükleri tablosundan yararlanılmış ve 40,000 kişilik evrene karşılık 380 kişilik örneklem büyüklüğünün yeterli olduğu görülmüştür. Araştırmada ise kolayda örnekleme yöntemi kullanılarak çevrimiçi ortamda 926 kişiye ulaşılarak yeterli örneklem büyüklüğü sağlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak sosyo-demografik soruların yer aldığı anket ve iki ölçek kullanılmıştır. Kullanılan ilk ölçek, Mavili ve arkadaşları (2014) tarafından geliştirilen Aile Aidiyeti Ölçeğidir. Söz konusu ölçek 13 olumlu 4 olumsuz 17 maddeden oluşmaktadır. Likert şeklinde oluşturulan ölçekte bireylerden "tamamen katılmıyorum (1), katılmıyorum (2), kararsızım (3), katılıyorum (4) ve tamamen katılıyorum (5)" olmak üzere görüşlerini bildirmeleri istenmiştir. Ölçekten alınan puanlar yükseldikçe aile aidiyetinin yüksek olduğu ve azaldıkça aile aidiyetinin düşük olduğu anlamına gelmektedir. Ölçeği'nin iç tutarlık (Cronbach Alfa) katsayısı ölçek geliştirme çalışmasında 0,94; bu çalışmada ise 0,88 olarak hesaplanmıştır.

Kullanılan ikinci ölçek Şahin ve Dişsiz (2009) tarafından geliştirilen Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeğidir. Aile içi şiddete yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla oluşturulan ölçek 13 maddeden oluşmaktadır. Maddelerin 11'i olumlu 2'si olumsuz olarak yazılmıştır. Ölçek, beşli dereceli likert formatında düzenlenmiştir. Derecelendirme, "hiç katılmıyorum (1) katılmıyorum (2), kararsızım (3), katılıyorum (4) ve kesinlikle katılıyorum (5)" şeklindedir. Puanın 5' e yaklaşması şiddete yönelik

tutumun olumlu, 1'e yaklaşması ise şiddete yönelik tutumun olumsuz olduğunu göstermektedir. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı geliştirme çalışmasında aynı grupta farklı zamanlarda 0,64 ve 0,75 olarak; bu çalışmada ise 0,68 olarak bulunmuştur.

Araştırma kapsamında kullanılan ölçeklere ait iç tutarlılık katsayıları incelendiğinde Karagöz (2016)' e göre; aile aidiyeti ölçeğinin iç tutarlılık katsayısı (0,88) ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu, aile içi şiddete yönelik tutum ölçeğinin iç tutarlılık katsayısı (0,67) ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir.

Veri Toplama Süreci ve Verilerin Analizi

Veri toplama formu Google formlar uygulaması üzerinden oluşturulmuştur. 2018-2019 akademik yılında Selçuk Üniversitesi'nde eğitim gören lisans öğrencilerine sosyal medya grupları aracılığıyla veri toplama formu ulaştırılmıştır. Veri toplama formu katılımcılara online olarak uygulanmıştır. Araştırma veri toplama formunun başında sunulan bilgi onam formunu okuyarak araştırmaya katılmayı kabul eden katılımcılar veri toplama formunu doldurmuşlardır.

Verilerin analizi yapılmadan önce veriler düzenlenmiş ve hatalı/eksik veri olup olmadığı kontrol edilmiştir. Ayrıca verilerin normal dağılıma uyup uymadığını tespit edebilmek amacıyla normallik testi yapılmıştır. İnceleme sonucunda skewness ve kurtosis değerleri verilerin normal dağılıma uyum sağladığını göstermiştir. Bu doğrultuda veriler üzerinde tanımlayıcı analizlerin yanı sıra parametrik testlerden; bağımsız gruplarda t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve pearson korelasyon analizleri yapılmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma sonucunda elde edilen bulgular bazı sınırlılıklara sahiptir. Verilerin çevrimiçi ortamda toplanması araştırmanın en önemli sınırlılığı olarak ele alınabilir. Verilerin çevrimiçi ortamda toplanması sebebiyle evrendeki akıllı telefon veya sosyal medya araçlarını kullanmayan bireylere ulaşılamamıştır. Ancak evrenin çok geniş olması ve dolayısıyla yüz yüze veri toplama yönteminin maliyetli ve zaman alıcı olması sebebiyle veri toplama işlemi çevrimiçi ortamda gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Bu kısımda katılımcılara ait tanımlayıcı bulgular, bağımsız örneklemelerde t-test, tek yönlü varyans analizi ve korelasyon analizi bulguları ele alınmıştır.

Tablo 1. Araştırmanın demografik bulguları

	Özellikler	n	%
Cinsiyet	Kadın	765	82,6
	Erkek	161	17,4
Sınıfınız	1. Sınıf	286	30,9
	2. Sınıf	278	30,0
	3. Sınıf	238	25,7
	4 Sınıf	124	13,4
GANO*	2.00'ın Altında	31	3,3
	2.00 Ve 2.99 Arası	426	46,0
	3.00 Ve 3.49 Arası	354	38,2
	3.50 Ve Üzeri	115	12,4
Aile yapısı	Çekirdek Aile	768	82,9
	Geniş Aile	140	15,1
	Parçalanmış Aile	18	1,9
Anne babanız beraber mi?	Evli	902	97,4
	Boşanmış	24	2,6
Ailenizin aylık geliri durumu	0-2020 TL	314	33,9
	2021-3500 TL	325	35,1
	3501-4500 TL	166	17,9
	4501 TL Ve Üzeri	121	13,1
Ailenizin size karşı tutumu nasıl?	Baskıcı	142	15,3
	Demokratik	746	80,6
	Tavizkar ve İlgisiz	38	4,1
Daha önce ailede şiddete şahit oldunuz mu?	Evet	236	25,5
	Hayır	690	74,5
Toplam		926	100,0

*GANO: Genel Akademik Not Ortalaması

Tablo 1'de araştırmaya katılan katılımcılara ait demografik (cinsiyet, sınıf, genel akademik not ortalaması, aile yapısı, anne-babanın birlikte yaşama durumu, ailenin aylık geliri, ailenin tutumu ve aile içi şiddete şahit olma durumu) bulgulara yer verilmiştir. Buna göre katılımcıların %82,6'sı kadın, %17,4'ü erkektir. Sınıf düzeylerine göre yaklaşık %61'lik oran ile çoğunluk 1. ve 2. sınıf düzeyindeki katılımcılardan oluşurken, genel akademik not ortalamalarına göre katılımcıların %46'sı 2-2.99 arası GANO'ya sahiptir. Aile aylık gelir durumuna göre ise büyük çoğunluğun %69 oranla 3500 TL ve daha az gelire sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca katılımcıların yaklaşık %83'ü çekirdek aile yapısına sahipken, yalnızca %2,6'sı anne ve babasının boşanmış olduğunu belirtmişlerdir. Bunların yanı sıra ailelerinin kendilerine karşı tavrını katılımcıların %80,6'sı demokratik olarak tanımlamıştır. Daha önce ailede şiddete şahit olma durumuna göre ise %25,5'lik bir kesim daha önce ailede şiddete şahit olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 2: Katılımcıların demografik değişkenlere göre aile aidiyeti ve aile içi şiddet tutumu ortalamalarının karşılaştırılması

Bağımsız Değişken	n	Aile Aidiyeti Ölçek Puanı (Ort ± S.S.)	Aile İçi Şiddet Tutumu Ölçek Puanı (Ort ± S.S.)
Cinsiyet			
Kadın	765	4,212841 ± 0,595256	1,563801 ± 0,362055
Erkek	161	4,068688 ± 0,640482	1,839465 ± 0,462690
t		2,755	-7,115
p		0,006	<0,001
Daha önce ailede şiddete şahit olma durumu			
Evet	236	3,880608 ± 0,684198	1,718057 ± 0,401513
Hayır	690	4,292839 ± 0,537712	1,575362 ± 0,386722
t		-8,410	4,845
p		<0,001	<0,001
Genel Akademik Not Ortalaması			
2.00'in altında ¹	31	3,880455 ± 0,923921	1,843672 ± 0,453121
2.00 ve 2.99 arası ²	426	4,176747 ± 0,635166	1,623149 ± 0,407665
3.00 ve 3.49 arası ³	354	4,199568 ± 0,546803	1,603868 ± 0,377490
3.50 ve üzeri ⁴	115	4,275192 ± 0,534635	1,531104 ± 0,361803
Toplam	926	4,187778 ± 0,605476	1,611730 ± 0,395253
F		3,582	5,394
p		0,014	0,001
Fark Grupları		1 < 3,4	1 > 3,4
Ailenin Tavrı			
Baskıcı ¹	142	3,724109 ± 0,700199	1,643012 ± 0,378771
Demokratik ²	746	4,315171 ± 0,500126	1,599093 ± 0,394801
Tavizkar ve İlgisiz ³	38	3,419505 ± 0,708418	1,742915 ± 0,442532
Toplam	926	4,187778 ± 0,605476	1,611730 ± 0,395253
F		109,571	2,931
p		<0,001	0,053
Fark Grupları		2 > 1,3	-
Aile Aylık Gelir Düzeyi			
0-2020 TL ¹	314	4,147808 ± 0,650785	1,646252 ± 0,391350
2021-3500 TL ²	325	4,202353 ± 0,565445	1,602130 ± 0,406373
3501-4500 TL ³	166	4,180014 ± 0,609412	1,604263 ± 0,385246
4501 TL ve üzeri ⁴	121	4,263004 ± 0,580293	1,558169 ± 0,385324
Toplam	926	4,187778 ± 0,605476	1,611730 ± 0,395253
F		1,151	1,626
p		0,327	0,182
Fark Grupları		-	-

Tablo 2'de katılımcıların aile aidiyet ve aile içi şiddet tutum düzeylerinin çeşitli demografik (cinsiyet, daha önce aile içi şiddete şahit olma durumu, genel akademik not ortalaması, ailenin tavrı ve ailenin aylık gelir düzeyi) özelliklere göre karşılaştırmalarına yer verilmiştir. Tablodaki veriler incelendiğinde cinsiyet ve daha önce ailede şiddete şahit olma durumu için aile aidiyeti ve aile içi şiddet tutumu düzeylerinin değerlendirilmesinde bağımsız gruplarda t-testi kullanılmıştır. Bunun yanı sıra katılımcıların genel akademik not ortalamaları, ailenin katılımcılara karşı tavrı ve katılımcıların ailelerinin aylık gelir düzeylerine göre aile aidiyetlerinin ve aile içi şiddet tutum düzeylerinin değerlendirilmesinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Tek yönlü varyans analizinde (ANOVA) anlamlı fark gösteren değişkenlerin homojen dağılıp dağılmadığına bakılarak post-hoc testi uygulanmıştır. Değişkenler homojen dağılım gösteriyorsa scheffe testi, homojen dağılım göstermiyorsa games howell testi yapılmıştır.

Tablo 2'deki t-testi sonuçları incelendiğinde katılımcıların cinsiyetlerine ve daha önce ailede şiddete şahit olma durumlarına göre aile aidiyet düzeyleri ve aile içi şiddet tutum düzeylerinde anlamlı fark

bulunmuştur. Buna göre kadın öğrencilerin aile aidiyetleri erkek öğrencilere göre daha yüksekken, aile içi şiddet tutum düzeylerinin erkek öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha düşük olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra katılımcıların ailede daha önce şiddete şahit olma durumuna göre incelendiğinde ise; daha önce ailede şiddete şahit olan öğrencilerin aile aidiyetlerinin şiddete şahit olmayanlara göre anlamlı düzeyde düşük olduğu, aile içi şiddet tutum düzeylerinin ise anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

ANOVA testi sonuçları incelendiğinde ise katılımcıların aile aidiyeti düzeylerinde genel akademik not ortalamalarına ve ailelerinin kendilerine karşı tavırlarına göre anlamlı düzeyde fark bulunmuş ancak aile gelir düzeyine göre anlamlı fark bulunamamıştır. Katılımcıların aile içi şiddet tutum düzeylerinde ise genel akademik not ortalamalarına göre anlamlı düzeyde farklılıklar olduğu tespit edilmişken, ailenin tavrı ve aile aylık gelir düzeylerine göre anlamlı fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre, genel akademik not ortalaması 3.00'dan yüksek olan öğrencilerin aile aidiyeti düzeylerinin 2.00'dan düşük olan öğrencilere göre daha yüksek olduğu ve aile içi şiddet tutumlarının ise daha düşük olduğu görülmüştür. Aile tavırları demokratik olan katılımcıların aile aidiyeti düzeylerinin aileleri baskıcı veya tavizkar ve ilgisiz olan katılımcılara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Bunun yanında katılımcıların aile içi şiddet tutumlarında aile tavrına göre anlamlı fark olmadığı bulunmuş ancak aileleri demokratik bir tavra sahip olan öğrencilerin aile içi şiddet tutum ortalamalarının aileleri baskıcı veya tavizkar ve ilgisiz olanlara göre daha düşük olduğu dikkat çekmiştir. Tüm bunların yanında katılımcıların ailelerinin aylık gelir düzeylerine göre aile aidiyet ve aile içi şiddet tutumlarında anlamlı fark bulunamamıştır (Tablo 2).

Tablo 3: Katılımcıların Çeşitli Demografik Değişkenleri, Aile Aidiyeti ve Aile İçi Şiddet Tutumları Arasındaki Korelasyona İlişkin Bulgular

Pearson Korelasyon(n=926)	Kardeş Sayısı	GANO ¹	Aile Aylık Geliri	Aile İçi Şiddet Tutumu
GANO ¹	r p	-,026 ,436		
Aile Aylık Geliri	r p	-,125** ,000	-,037 ,257	
Aile İçi Şiddet Tutumu	r p	,103** ,002	-,105** ,001	-,067* ,040
Aile Aidiyeti	r p	-,074* ,025	,081* ,014	-,174** ,000

¹ GANO: Genel Akademik Not Ortalaması, * p<0,05, ** p<0,01

Tablo 3'te katılımcıların kardeş sayıları, genel akademik not ortalamaları, aile aylık gelirleri, aile aidiyet düzeyleri ve aile içi şiddet tutumları arasındaki korelasyonlara ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Buna göre katılımcıların kardeş sayısı ile aile aidiyeti arasında negatif ilişki ($r = -0,074$) ve kardeş sayısı ile aile içi şiddet tutumları arasında pozitif ilişki ($r = 0,103$) bulunmuştur. Diğer bir ifade ile kardeş sayısı arttıkça aile aidiyeti azalırken, aile içi şiddet tutumu artmaktadır. Katılımcıların genel akademik not ortalamaları ile aile aidiyet düzeyleri arasında pozitif ilişki ($r = 0,081$) ve genel akademik not ortalaması ile aile içi şiddet tutumları arasında negatif ilişki ($r = -0,105$) bulunmuştur. Başka bir deyişle katılımcıların genel akademik not ortalamaları arttıkça aile aidiyet düzeyleri artarken, aile içi

şiddet tutumları azalmaktadır. Bunun yanı sıra katılımcıların ailelerinin aylık gelir düzeyleri ile aile aidiyeti düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamışken ($p>0,05$), aile aylık gelir düzeyleri ile aile içi şiddet tutumları arasında negatif ilişki ($r= -0,067$) bulunmuştur. Diğer bir ifade ile aile aylık gelir düzeyi arttıkça katılımcıların aile içi şiddet tutumları azalmaktadır. Son olarak katılımcıların aile aidiyeti düzeyleri ile aile içi şiddet tutumları arasında negatif ilişki ($r= -0,174$) bulunmuştur. Özetle katılımcıların aile aidiyetleri arttıkça aile içi şiddet tutumlarının azaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

TARTIŞMA

Üniversite öğrencilerinde aile aidiyeti ile aile içi şiddet tutumu ilişkisinin değerlendirilmesi amacıyla yapılan bu çalışmada kadın öğrencilerin aile aidiyetleri erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Literatürdeki araştırmalara göre kadınların duygusal olarak aileye daha bağımlı olduğu belirtilmektedir (Güneş, 2018; Saki, 2018; Stephens, 2009). Özdemir, Daşbaşı ve Kesen (2020)'in çalışmasında ise cinsiyet faktörünün aile aidiyetini etkilemediği belirtilmektedir. Kadınların şiddete yönelik tutumları erkeklere göre daha azdır. Çünkü cinsiyet rolleri gereği erkekler daha atılgan ve saldırgan, kadınlar ise daha uysal ve çekingendir (Bulut, 2015). Araştırmada kadınların aile içi şiddet tutum düzeylerinin erkek öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Literatürde, kadınların erkeklere göre aile içi şiddet tutumunun düşük olduğu gösterilmiştir (Balkis, Erdinç, & Buluş, 2005; Bulut, 2015; Kaplan, Akalın, Pınar, & Yılmaz, 2014). Günümüzde genel olarak kadınların erkeklere göre daha korumacı yetiştirildiği ve daha uysal ve çekingen oldukları göz önüne alınırsa kadınların aile aidiyetlerinin daha yüksek ve aile içi şiddet tutumlarının daha düşük olmasının beklenen bir sonuç olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada daha önce ailede şiddete şahit olan öğrencilerin şiddete şahit olmayanlara göre aile aidiyetlerinin anlamlı düzeyde düşük ve aile içi şiddet tutumlarının ise anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Vahip ve Doğanavşargil (2006) tarafından yapılan çalışmada daha önce ailede şiddete şahit olan öğrencilerin diğerlerine göre aile içi şiddet tutum düzeylerinin anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Araştırma bulgularını destekler nitelikte literatürde de anne ve babası arasında yaşanan şiddete tanık olmuş bireylerin eşlerine şiddette bulunma ihtimalinin benzer bir geçmiş deneyime sahip olmayan bireylere oranlara üç buçuk kat daha fazla olduğu belirtilmektedir (Astin, Lawrence, & Foy, 1993; Fonagy, 1999; Gelles, 1976; Snyder & Fruchtmann, 1981). Bireylerin olaylar karşısındaki tepki, davranış ve tutumlarının aile içinde aldığı eğitim ve gördüğü davranışlarla şekillendiği bilinen bir gerçektir. Araştırmanın bulgusu ve literatürdeki benzer çalışmaların sonucu da bu bilgiyi desteklemektedir.

Aile içi davranışlarda demokratik olan katılımcıların aile aidiyeti düzeylerinin aileleri baskıcı ve ilgisiz olan katılımcılara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Güneş (2018) araştırmasında sıcak ve samimi ilişkilerin olduğu ailelerde aile bütünlük duygusu ve aidiyet algısının, soğuk ve kopuk ilişkilerin olduğu ailelere göre daha olumlu düzeyde olduğu saptamıştır. Uysal ve Bingöl (2014) 394 lise öğrencisi ile yaptıkları çalışmalarında ilgili ve demokratik aile ortamında yetişen ergenlerin daha az

riskli davranışlar gösterdiğini bulmuşlardır. Bu sonuçlar öğrencilerin aile aidiyetini artırmak için aile içerisinde daha katılımcı ve sıcak ilişkilerin olması gerektiğini göstermektedir.

Tüm bunların yanında katılımcıların ailelerinin aylık gelirlerine göre aile aidiyeti düzeylerinde anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Karaca, Barlas, Nevin ve Öz (2013) tarafından yapılan araştırmada aile aidiyetini gelirin etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bardakçı (2019)'nın çalışmasına göre katılımcıların aylık gelir ya da kazançlarının artması ile aile aidiyeti de artmaktadır. Bu sonuçların tersine Yusufoglu ve Cerev (2019)'in çalışmasında ise aile gelir durumunun artması ile aile aidiyetinin düştüğü görülmektedir. Aylık gelire göre aile aidiyetinin incelenmesinde farklı sonuçlar elde edilmesinin araştırmalardaki örneklem gruplarının ve ölçme araçlarının birbirinden farklı olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Ayrıca araştırmada aile aylık gelir düzeyi arttıkça katılımcıların aile içi şiddet tutumları azalmaktadır. Guler, Tel ve Tuncay (2005) kadınların % 58,8'i ekonomik yetersizliği aile içi şiddeti artıran en önemli neden olarak belirtmiştir.

Araştırmada kardeş sayısı arttıkça aile aidiyetinin düştüğü gözlemlenmiştir. Gülel ve Daşbaşı'nın yaptığı araştırmada da 1-3 kardeşe sahip olanların, daha fazla kardeşi olanlara göre daha yüksek aile aidiyeti ortalamasına sahip olduğu görülmüştür (Gülel & Daşbaşı, 2019). Downey (1995) araştırmasında ailesi daha geniş olan çocukların daha az ebeveyn desteği gördüğü sonucuna ulaşmıştır. Bunun yanında kardeş sayısının artması aile içi şiddet tutumunu da artırdığı gözlemlenmiştir. Yılmaz Özkan'ın çalışmasında da ailede yaşayan kişi sayısı arttıkça çocuğun gördüğü şiddetin arttığı görülmektedir (Yılmaz Özkan, 2008). Ailedeki çocuk sayısının artması doğal olarak ilginin de bölünmesine veya ilgisizliğe neden olmaktadır. Kardeş sayısının artmasının ilgisizliğe yol açmasından dolayı aile aidiyetini düşürdüğü düşünülmektedir. Kardeş sayısının artmasıyla kardeşler arasındaki şiddetin arttığı, ebeveynlerin de fazla sayıdaki çocuğu kontrol altında tutabilmek için şiddete başvurabildiği düşünülmektedir. Dolayısıyla kalabalık ailelerde şiddete şahit olan bireylerin de bu sebeplerle aile içi şiddet tutumunun yüksek olduğu düşünülmektedir.

Öğrencilerin genel akademik not ortalamaları arttıkça aile aidiyet düzeylerinin arttığı, aile içi şiddet tutumlarının ise azaldığı gözlemlenmiştir. Yusufoglu ve Cerev (2019)'in üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada da not ortalaması arttıkça aile aidiyetinin arttığı ifade edilmiştir. Yıldırım ve Kızmaz (2019) tarafından ortaöğretim öğrencileri üzerinde yapılan araştırmada ise öğrencilerin liselere giriş sınavındaki başarıları ele alınmış ve aile içerisinde yaşanan şiddet arttıkça öğrencilerin sınav başarılarının düştüğü ifade edilmiştir. Tüm bunlardan hareketle aile aidiyeti yüksek olan ve aile içi şiddet tutumu düşük olan bireylerin akademik başarılarının daha yüksek olduğu çıkarımı yapılabilir.

Öğrencilerin aile aidiyeti düzeyleri ile aile içi şiddet tutumları arasında negatif ilişki ($r=-0,174$) bulunmuştur. Katılımcıların aile aidiyetleri arttıkça aile içi şiddet tutumlarının azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerle yapılan çalışmalarda aile içi şiddete maruziyetin yüksek olduğu gösterilmiştir (Kanbay, Işık, Yavuzaslan, & Keleş, 2012; Kurt, Donmez, Eren, Balci, & Günay, 2017;

Tuncel, Dündar, & Peşken, 2007). Literatürde aile içi şiddetin artmasının aile aidiyetini azalttığı yönünde çalışmalar mevcuttur. Spillane Grieco'n belirttiğine göre O'Keefe üniversite öğrencileriyle yaptığı çalışmada katılımcıların %56'sının aile içi şiddete tanık olduklarını ve bu öğrencilerin yüksek oranda agresif davranış ve depresif semptomlar gösterdiklerini saptamıştır (Spillane-Grieco, 2000). Karip, Kesen ve Daşbaşı (2020)'ın genç yetişkinler üzerinde yaptığı araştırmada da aile içi şiddete maruz kalma durumunun bireyin aile aidiyetini olumsuz yönde etkilediği ifade edilmiştir. Ataman ve Okanlı (2019) çalışmalarında aile içi şiddetin olduğu bir ortamda büyüyen öğrencilerin aile aidiyet duygularının anlamlı düzeyde etkilendiğini, şiddetin bireyin ailesine ait olma duygusunu zayıflattığını göstermiştir. Araştırma genelindeki diğer bulgular ve literatürdeki çalışmalar da aile içi şiddet tutumu ile aile aidiyeti arasında ters yönlü bir ilişki olmasını destekler niteliktedir. Sonuç olarak aile aidiyeti yüksek olan bireylerin aile aidiyeti düşük olan bireylere göre aile içi şiddet tutumlarının daha düşük olduğu söylenebilecektir.

SONUÇ

Bu araştırmada kadın öğrencilerin aile aidiyetlerinin erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu, aile içi şiddet tutum düzeylerinin daha düşük olduğu belirlendi. Bu bulgular ışığında toplumsal yapı içerisinde erkek bireylerin daha az şiddet eğilimli, saldırgan ve serbest şekilde yetiştirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Ailede şiddete şahit olanların şiddete şahit olmayanlara göre aile aidiyetlerinin anlamlı düzeyde düşük olduğu, aile içi şiddet tutum düzeylerinin de anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edildi. Çocukların olaylar karşısındaki tutum ve davranışlarının aile içerisinde aldığı eğitim ve gördüğü davranışlarla şekillendiğine daha önce de değinilmişti. Dolayısı ile özellikle ebeveynler arasındaki tartışmaların çocukların bulunmadığı ortamlarda gerçekleşmesinin çocukta travmaya sebep olmaması ve şiddet eğilimli davranışları çocukların normal bir davranış gibi algılamaması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Aile içi davranışlarda demokratik olanların baskıcı ve ilgisiz olanlara göre aile aidiyeti düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin genel akademik not ortalamaları arttıkça aile aidiyet düzeyleri artmakta, aile içi şiddet tutumları azalmaktaydı. Bu bulgulardan hareketle, aile içerisindeki baskıcı ve ilgisiz davranışların çocuklar üzerinde aile aidiyetini azalttığı ve aile aidiyetinin düşük olmasının ve şiddet eğiliminin yüksek olmasının çocukların akademik başarısı üzerinde de olumsuz etkilerinin olduğuna dair bilinçlendirmeler yapılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Araştırmada kardeş sayısı arttıkça aile aidiyetinin düştüğü, aile içi şiddet tutumunun ise arttığı gözlemlendi. Bu tarz araştırmaların sonuçları aracılığı ile ailelere aile planlamasının önemi anlatılabilir.

Öğrencilerin aile aidiyeti düzeyleri ile aile içi şiddet tutumları arasında negatif ilişki ($r = -0,174$) bulundu. Diğer bir anlatımla bu araştırmada aile aidiyeti arttıkça aile içi şiddet tutumunun azaldığı sonucuna ulaşıldı. Şiddetin yaşandığı ailelerde çocuklar dışındaki bireyler de şiddetten olumsuz

etkilenecektir. Aile aidiyetinin belirleyicilerinin bilinmesi, aile içi iletişimin ve etkileşimin artırılması, yapılacak diğer farkındalık çalışmaları ile ailenin güçlendirilmesi şiddetin önlenmesinde etkili olacaktır. Dolayısı ile aile aidiyetini artırmaya yönelik çalışmaların yapılması günümüzde toplumsal bir bozulma haline gelmiş aile içi şiddetin önlenmesi noktasında önemli bir rol oynayacaktır.

Bu konuda farklı örneklerle üzerinde farklı konularla ilişkilendirilerek çalışmaların yapılması bu alanda toplum genelinde farkındalık oluşmasını sağlayacaktır. Ayrıca ilerleyen dönemlerde bu alanda yapılacak çalışmalarda, bu konularda sorun yaşayan bireylere sosyal destek sağlayacak olan PDR, sosyal hizmet, psikoloji gibi bölümlerde eğitim gören öğrenciler gibi daha spesifik evrenler üzerinde çalışılmasının alana farklı bir bakış açısı katacağı düşünülmektedir.

ARAŞTIRMAYA İLİŞKİN ETİK BİLGİLER

Araştırmada kullanılan ölçeklerin yazarlarından mail yolu ile ölçek kullanım izni alınmıştır. Ayrıca bu araştırma Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından 2019/474 karar numarası ile etik açıdan uygun bulunmuştur. Bunlara ek olarak araştırmanın veri toplama aşamasında katılımcılar, veri toplama formunun başına eklenen bilgilendirilmiş onam formunu onayladıktan sonra veri toplama formunu doldurmuşlardır.

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

Yazarlar çalışmaya isim sıralamasıyla %27, %26, %24 ve %23 oranında katkı sağlamıştır.

ÇATIŞMA BEYANI

Herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Alhabib, S., Nur, U., & Jones, R. (2010). Domestic Violence Against Women: Systematic Review of Prevalence Studies. *Journal of Family Violence*, 25(4), 369-382. doi:10.1007/s10896-009-9298-4
- Alptekin, D. (2011). Toplumsal Aidiyet ve Gençlik: Üniversite Gençliğinin Aidiyeti Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma. (Doktora Tezi), Selçuk Üniversitesi,
- Arslan, M. M. (2013). Aile İçi İletişimsizliğin Sonucu: Şiddet. from Tüm Yönleriyle Boşanma Çalıştayı, Diyarbakır
- Aslan, K. (2002). Değişen toplumda aile ve çocuk eğitiminde sorunlar. *Ege Eğitim Dergisi*, 1(2).
- Astin, M. C., Lawrence, K. J., & Foy, D. W. (1993). Posttraumatic stress disorder among battered women: risk and resiliency factors. *Violence Vict*, 8(1), 17-28.
- Ataman, H., & Okanlı, A. (2019). Predictors and relationship between gender perception and family sense of belonging of medical and nursing students: A university sample in Turkey. *International Journal of Caring Sciences*, 12(3), 1430.

- Atteraya, M. S., Gnawali, S., & Song, I. H. (2015). Factors associated with intimate partner violence against married women in Nepal. *J Interpers Violence*, 30(7), 1226-1246. doi:10.1177/0886260514539845
- Aydın. (2016). *Toplumsal Dışlanma ve Aidiyet Kısılcacında Bağımlı Gençlik (Konya Örneği)*. (Yüksel Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Aydın, M. (2000). *Kurumlar Sosyolojisi*. Ankara: Vadi Yayınları.
- Babahanoğlu, R., & Özdemir, S.G. (2016). Aile İçi Şiddetin Çocuk Üzerindeki Etkisi Konusunda Sosyal Hizmet ve Hukuk Fakültesi Öğrencilerinin Görüşlerinin İncelenmesi. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(2), 1067-1088.
- Balkis, M., Erdinç, D., & Buluş, M. (2005). Şiddete yönelik tutumların özyeterlik, medya, şiddete yönelik inanç, arkadaş gruba ve okula bağlılık duygusu ile ilişkisi. *Ege Eğitim Dergisi*, 6(2), 81-97.
- Bardakçı, Ş. (2019). Devlet koruması altında yetişen bireylerin sosyal destek algısı ve aile aidiyetinin incelenmesi. (Yüksek Lisans), Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Barnawi, F. H. (2017). Prevalence and Risk Factors of Domestic Violence Against Women Attending a Primary Care Center in Riyadh, Saudi Arabia. *J Interpers Violence*, 32(8), 1171-1186. doi:10.1177/0886260515587669
- Bilican Gökkaya, V. (2011). Kadına yönelik ekonomik şiddet: Sivas ili (Cumhuriyet Üniversitesi) örneği. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 3(3), 129-145.
- Bulut, M. B. (2015). Üniversite öğrencilerinin aile içi şiddete yönelik tutumları. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(17), 403-415.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakma, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Coşkun, R., Altunışık, R., Bayraktaroğlu, S., & Yıldırım, E. (2017). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı*. Sakarya Kitabevi.
- Dere, G., & Kılıç, E. (2016). Aidiyet Perspektifinden Çatışma Yönetimi Üzerine Kuramsal Bir Çalışma. *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*, 26(2), 127-154.
- Downey, D. B. (1995). When bigger is not better: Family size, parental resources, and children's educational performance. *American Sociological Review*, 60(5), 746-761. doi:10.2307/2096320
- Elmas, N. (2017). *Kadın ve Aile Hayatı*. Ankara.: Pegem Akademi.
- Fonagy, P. (1999). Male Perpetrators of Violence Against Women: An Attachment Theory Perspective. *Journal of Applied Psychoanalytic Studies*, 1(1), 7-27. doi:10.1023/A:1023074023087

- Gelles, R. J. (1976). Abused wives: Why do they stay. *Journal of Marriage and the Family*, 38(4), 659-668. doi:10.2307/350685
- Guler, N., Tel, H., & Tuncay, F. O. (2005). The view of womans' to the violence experienced within the family. *Cumhuriyet Med J*, 27(2), 51-56.
- Güleç Öyekçin, D., Yetim, D., & Şahin, E. M. (2012). Psychosocial factors affecting various types of intimate partner violence against women. *Turk psikiyatri dergisi = Turkish journal of psychiatry*, 23(2), 75-81.
- Gülel, E. A., & Daşbaşı, S. (2019). Suça sürüklenmiş erkek çocuklarda aile aidiyeti ve yaşam doyumu ilişkisi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 30(3), 965-987.
- Güneş, F. (2018). Genç Yetişkinlerde Güvengenlik Ve Utangaçlık: Aile Aidiyet Duygusunun Ve Duygu-Düzenlemede ÖzYeterlik Algısının Belirleyici Etkisi. *Marmara Üniversitesi, İstanbul*,
- Hagerty, B. M. K., Lynch-Sauer, J., Patusky, K. L., Bouwsema, M., & Collier, P. (1992). Sense of belonging: A vital mental health concept. *Archives of Psychiatric Nursing*, 6(3), 172-177. doi:https://doi.org/10.1016/0883-9417(92)90028-H
- Kalaycı Kırılıoğlu, H., Akarçay, D., Kırılıoğlu, M. (2016). Atasözleri ve deyimlerde kadına yönelik şiddetin izleri: niteliksel bir çalışma. *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (MÜSBİD)*, 4 (8),101-122
- Kanbay, Y., Işık, E., Yavuzaslan, M., & Keleş, S. (2012). Determination of the opinions and attitudes of nursing students about domestic violence against women. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(2), 107-119.
- Kaplan, S., Akalın, A., Pınar, G., & Yılmaz, T. (2014). Hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik aile içi şiddet ve aile içi şiddette mesleki rollerine ilişkin tutumları. *Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hemşirelik E-Dergisi*, 2(1), 26-35.
- Karaca, S., Barlas, Ü., Nevin, O., & Öz, Y.C. (2013). 16-20 yaş grubu ergenlerde aile işlevleri ve kişilerarası ilişki tarzının incelenmesi: Bir üniversite örnekleme. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(3), 139-146.
- Karagöz, Y. (2016). SPSS ve AMOS 23 Uygulamalı İstatistiksel Analizler. Ankara: Nobel Kitabevi.
- Karaoğlu, N., Çivi, S., Kutlu, R., & Marakoğlu, K. (2006). Şiddete maruz kalan kadınlara göre şiddet uygulayanların sosyodemografik özellikleri: Konya'da toplum bazlı bir çalışma. *Türkiye Klinikleri Tıp Bilimleri Dergisi*, 26(5), 522-526.
- Karip, S., Kesen, N. F., & Daşbaşı, S. (2020). Genç yetişkinlerin kullandıkları duygu stilleri ile aile aidiyetinin ilişkisi üzerine bir araştırma. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31(3), 823-848.

- Kurt, G., Donmez, S., Eren, O., Balci, E., & Günay, O. (2017). The university last year student students who are reading three different sections; perceptions of abuse, neglect and domestic violence.(Article in Turkish). *International Journal of Social Research*, 10(50), 405-413.
- Leake, V. S. (2007). Personal, Familial, and Systemic Factors Associated with Family Belonging for Stepfamily Adolescents. *Journal of Divorce & Remarriage*, 47(1-2), 135-155. doi:10.1300/J087v47n01_08
- Mavili, A., Kesen, N. F., & Daşbaşı, S. (2014). Aile aidiyeti ölçeği: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 14(33), 29-45.
- Özberk, E., & Ertekin, H. (2010). Belediyeler için toplumsal cinsiyet, kadına yönelik şiddet ve hukuk eğitim rehberi. İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü.
- Özdemir, S. G., Daşbaşı, S., & Kesen, N. F. (2020). Üniversite öğrencilerinin aile aidiyeti ve özgeci davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi: Konya İli Örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 23(1), 101-111.
- Saki, Ü. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Aile Aidiyet Düzeylerinin Spor Ve Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Yüksek Lisans Yüksek Lisans), Atatürk Üniversitesi, Erzurum,
- Snyder, D. K., & Fruchtmann, L. A. (1981). Differential patterns of wife abuse: A data-based typology. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 49(6), 878-885. doi:10.1037/0022-006X.49.6.878
- Spillane-Grieco, E. (2000). From Parent Verbal Abuse to Teenage Physical Aggression? *Child and Adolescent Social Work Journal*, 17(6), 411-430. doi:10.1023/A:1026427710320
- Stephens, D. G. (2009). A correlational study on parental attachment and moral judgment competence of millennial generation college students *Education and Human Sciences*, 32.
- Şahin, N., & Dişsiz, M. (2009). Sağlık çalışanlarında aile içi şiddete yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2), 263-274.
- Toygar, Ş.A., Kıriloğlu, M., & Kara, D. (2020). Akademisyenlerin kadınların çalışmasına yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Konya İli Örneği. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(73), 145-155.
- Tekgöz Obuz, A. (2019). Suça sürüklenen ve hakkında danışmanlık tedbir kararı verilen çocukların suça sürüklenme nedenleri: nitel bir çalışma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 12(67), 630-641.
- Tuncel, E., DüNDAR, C., & Peşken, Y. (2007). Evaluation of the knowledge and attitudes of nursing and midwifery students about domestic violence. *Genel Tıp Dergisi*, 17(2), 105-110.

- TÜİK. (2019). Evlenme ve Boşanma İstatistikleri, 2019. Erişim Tarihi:21.10.2020 Erişim Adresi:. Retrieved from <https://data.tuik.gov.tr/tr/display-bulletin/?bulletin=evlenme-ve-bosanma-istatistikleri-2019-33708>
- Uysal, R., & Bingöl, T. Y. (2014). Ergenlerde risk alma davranışının öz-yeterlik ve farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi.*, 2(8), 573-582.
- Vahip, I., & Doğanavşargil, Ö. (2006). Aile içi fiziksel şiddet ve kadın hastalarımız. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 17(2), 107-114.
- Yıldırım, İ., & Kızmaz, Z. (2019). Aile içi şiddet ile öğrencilerin akademik başarı durumları arasındaki ilişki ortaöğretim öğrencileri üzerine bir araştırma. *Mukaddime*, 10(2), 662-687.
- Yılmaz Özkan, Y. (2008). Aile İçinde Çocuğa Yönelik Şiddet: Muğla/Milas Uğurlu Özbilim Dershane OKS Öğrencileri Örneği. (Yüksek lisans tez), Sivas, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Yusufoğlu, Ö. Ş., & Cerev, G. (2019). Gençlerde aidiyet düzeyinin akademik başarıya etkisi: firat üniversitesi iktisadi ve idari bilimler fakültesi örneği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 29(2), 289-302.